Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/4418

2025 8 29

Europos regionų komiteto nuomonė

Vyno produktų rinkos taisyklės ir paramos sektoriui priemonės

(C/2025/4418)

Pagrindinis pranešėjas: Roberto CIAMBETTI (IT / ECR), Veneto regiono tarybos narys

Pamatinis dokumentas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tam tikrų vyno sektoriaus ir aromatizuotų vyno produktų rinkos taisyklių ir paramos sektoriui priemonių iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) Nr. 251/2014

COM(2025) 137 *final*

I. REKOMENDACIJOS DĖL PAKEITIMŲ

1 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

15 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	15a) valstybėms narėms leidžiama savo strateginiuose planuose pasirinkti neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo intervencines priemones vyno sektoriuje. Atsižvelgiant į vyno sektoriaus padėtį ir struktūrinę krizę kai kuriuose regionuose ir valstybėse narėse, taip pat tikslinga numatyti galimybę valstybėms narėms įtraukti vynmedžių išnaikinimą ir distiliavimą kaip savanoriškas kovos su krizėmis priemones. Tokiais veiksmais būtų sukurta bendra sistema, išvengta konkurencijos iškreipimo ir užtikrintos vienodos sąlygos.

2 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

15 konstatuojamoji dalis (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	Vyno sektorius daugiausia priklauso nuo trumpam laikotarpiui įdarbintos darbo jėgos. Atsižvelgiant į 2023–2027 m. bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) nuostatas dėl socialinių sąlygų, valstybės narės turėtų būti skatinamos stebėti, kaip laikomasi saugos standartų ir ar darbo sąlygos yra įtraukios bei tinkamos, be kita ko, ekonominiu požiūriu, tiek vynuogininkystės, tiek perdirbimo sektoriuose;

3 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

22 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
siekiant prisitaikyti prie rinkos tendencijų ir pasinaudoti efektyviomis rinkos galimybėmis, reikėtų pratęsti ilgiausią paramos, skirtos trečiosiose šalyse vykdomiems populiarinimo ir komunikacijos veiksmams, susijusiems su pardavimo rinkų konsolidavimu, laikotarpį nuo trejų iki penkerių metų;	siekiant prisitaikyti prie rinkos tendencijų ir pasinaudoti efektyviomis rinkos galimybėmis, reikėtų pratęsti ilgiausią paramos, skirtos trečiosiose šalyse vykdomiems populiarinimo ir komunikacijos veiksmams, susijusiems su pardavimo rinkų konsolidavimu, laikotarpį nuo trejų iki penkerių metų***, taip pat numatyti galimybę pratęsti šiuos veiksmus dar penkerių metų laikotarpiui, siekiant konsoliduoti pardavimo rinkas. Nustatant trečiosioms šalims skirtus pardavimo skatinimo ir komunikacijos veiksmus, svarbu atskirti skirtingas tos pačios šalies rinkas.***

4 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

24 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
siekiant toliau remti gamintojus klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje, tikslinga numatyti galimybę valstybėms narėms padidinti didžiausią Sąjungos finansinę paramą investicijoms, kuriomis siekiama šio tikslo, iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų;	siekiant toliau remti gamintojus klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje, tikslinga numatyti galimybę valstybėms narėms padidinti didžiausią Sąjungos finansinę paramą investicijoms ***ir vynuogynų restruktūrizavimui ir konversijai***, kuriais siekiama šio tikslo, iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų. ***Skiriant paramą pirmenybę reikėtų teikti agroekologinei praktikai ir įvairinimo strategijoms, kuriomis didinamas ilgalaikis atsparumas, pavyzdžiui, anglies dioksido sekvestracijai dirvožemyje, mišriai augalininkystei, pakartotiniam vandens naudojimui ir sausrai atsparioms augalų rūšims, ypač Vidužemio jūros ir atokiausiuose regionuose;***

5 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 1 punktas

62 straipsnio 3 dalies 2a pastraipa (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	Force majeure ***ir išimtinių aplinkybių atvejais, nustatytais Reglamento (ES) 2021/2116 3 straipsnio 1 dalyje, 1 dalyje nurodytų leidimų, suteiktų pagal 64 straipsnį, galiojimas galėtų būti pratęstas iki dvylikos mėnesių nuo jo pradinės galiojimo pabaigos datos.***

6 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 2 dalis

63 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
	Valstybės narės gali nustatyti leidimų sodinti vynmedžius išdavimo ir valdymo kriterijus, siekdamos išvengti vynuogynų plotų didėjimo regionuose ir rinkos segmentuose, kuriems būdinga perteklinė pasiūla, ir toliau teikti pirmenybę vynams, turintiems rinkos galimybių, laikydamosi savo nacionalinių sektorinių strategijų ir kovos su krizėmis priemonių, leidžiamų tuose plotuose.

7 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 2 dalis

63 straipsnio 2 dalies c punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
c) apriboti leidimų sodinti naujus vynmedžius išdavimą regionų lygmeniu ir juos išduoti tik konkretiems plotams, kuriuose pagrįstais krizės atvejais įgyvendintos nacionalinės arba Sąjungos priemonės, susijusios su vyno distiliavimu, neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimu arba vynmedžių išnaikinimu.	c) apriboti leidimų sodinti naujus vynmedžius išdavimą regionų lygmeniu ir juos išduoti tik konkretiems plotams, kuriuose pagrįstais krizės atvejais įgyvendintos nacionalinės arba Sąjungos priemonės, susijusios su vyno distiliavimu, neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimu arba vynmedžių išnaikinimu. ***Siekiant išvengti netinkamo neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo, reikia nustatyti aiškius, lengvai taikomus ir patikrinamus kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatoma, kada vynuogių kekės laikomos sunokusiomis.***
Taikant c punktą, neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimas reiškia visišką neprinokusių vynuogių kekių sunaikinimą arba pašalinimą tam tikrame plote sunaikinant visą derlių, išskyrus derliaus nenuėmimą, kai prekybai skirtos vynuogės paliekamos ant vynmedžių įprasto auginimo ciklo pabaigoje. Valstybės narės, kurios pagal pirmos pastraipos b arba c punktą riboja leidimų sodinti naujus vynmedžius išdavimą regioniniu lygmeniu, gali reikalauti, kad tokie leidimai būtų naudojami tuose regionuose.“;	Taikant c punktą, neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimas reiškia visišką neprinokusių vynuogių kekių sunaikinimą arba pašalinimą tam tikrame plote sunaikinant visą derlių, išskyrus derliaus nenuėmimą, kai prekybai skirtos vynuogės paliekamos ant vynmedžių įprasto auginimo ciklo pabaigoje. Valstybės narės, kurios pagal pirmos pastraipos b arba c punktą riboja leidimų sodinti naujus vynmedžius išdavimą regioniniu lygmeniu, gali reikalauti, kad tokie leidimai būtų naudojami tuose regionuose.“;

8 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalis, 66 straipsnio 3 dalies antra pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
„Valstybė narė taip pat gali nustatyti, kad 1 dalyje nurodyti leidimai atsodinti vynmedžius gali būti išduodami laikantis vienos ar daugiau iš šių sąlygų:	„Valstybė narė taip pat gali nustatyti, kad 1 dalyje nurodyti leidimai atsodinti vynmedžius gali būti išduodami laikantis vienos ar daugiau iš šių sąlygų:
a) leidimas naudojamas toje pačioje geografinėje vietovėje, kurioje buvo išnaikinti atitinkami vynmedžiai, jei vynuogininkystės išsaugojimas toje geografinėje vietovėje yra pateisinamas dėl socialinių, ekonominių ar aplinkos priežasčių,	a) leidimas naudojamas toje pačioje geografinėje vietovėje, kurioje buvo išnaikinti atitinkami vynmedžiai, jei vynuogininkystės išsaugojimas toje geografinėje vietovėje yra pateisinamas dėl socialinių, ekonominių ar aplinkos priežasčių,
b) ***naudojamos tik tos veislės ir gamybos metodai, kuriais nedidinamas vidutinis derlius, palyginti su išnaikintais vynmedžiais, arba tik tradicinės tam tikro regiono veislės ir gamybos metodai, jei atitinkamas išnaikintas plotas buvo gamybos regione, kurį valstybė narė įvertino kaip paveiktą struktūrinio rinkos disbalanso, arba***	b) leidimas nenaudojamas kitame gamybos regione nei tas, kuriame yra išnaikintas plotas, jei valstybė narė tą kitą gamybos regioną įvertino kaip paveiktą struktūrinio rinkos disbalanso.“
c) leidimas nenaudojamas kitame gamybos regione nei tas, kuriame yra išnaikintas plotas, jei valstybė narė tą kitą gamybos regioną įvertino kaip paveiktą struktūrinio rinkos disbalanso.“	

Paaiškinimas

Neigiamai vertiname pasiūlymą į leidimų atsodinti išdavimo sąlygas įtraukti galimybę valstybėms narėms apsiriboti tik tam tikromis veislėmis ir manome, kad šio aspekto nereikia.

9 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 5 dalis

119 straipsnio 1 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
1. Ženklinant ir pateikiant VII priedo II dalies 1–11, 13, 15 ir 16 punktuose nurodytus Sąjungoje parduodamus arba eksportuojamus produktus, nurodomi šie privalomi duomenys:	1. Ženklinant ir pateikiant VII priedo II dalies 1–11, 13, 15 ir 16 punktuose nurodytus Sąjungoje parduodamus arba eksportuojamus produktus, nurodomi šie privalomi duomenys:
a) vynuogių produkto kategorijos pavadinimas pagal VII priedo II dalį. VII priedo II dalies 1 punkte ir 4–9 punktuose apibrėžtų vynuogių produktų kategorijų	a) vynuogių produkto kategorijos pavadinimas pagal VII priedo II dalį. VII priedo II dalies 1 punkte ir 4–9 punktuose apibrėžtų vynuogių produktų kategorijų

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
atveju, kai visas produktas arba jo dalis buvo dealkoholizuoti pagal VIII priedo I dalies E skirsnį, prie kategorijos pavadinimo pridedama:	atveju, kai visas produktas arba jo dalis buvo dealkoholizuoti pagal VIII priedo I dalies E skirsnį, prie kategorijos pavadinimo pridedama:
i) ***terminas*** „nealkoholinis“, jei produkto faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, neviršija 0,5 %, kartu su užrašu „0,0 %“,	i) ***terminai „dealkoholizuotas“, „be alkoholio“*** ar „nealkoholinis“, jei produkto faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, neviršija 0,5 %; ***taip pat galima pateikti*** kartu su užrašu „0,0 %“, jei produkto faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, neviršija 0,05 %;
ii) terminas „***silpnai alkoholinis***“, jei produkto faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, viršija 0,5 % ir yra bent 30 % mažesnė už mažiausią faktinę alkoholio koncentraciją, taikomą šiai kategorijai prieš dealkoholizavimą;	ii) terminas „***iš dalies dealkoholizuotas***“, jei produkto faktinė alkoholio koncentracija, išreikšta tūrio procentais, viršija 0,5 % ir yra bent 30 % mažesnė už mažiausią faktinę alkoholio koncentraciją, taikomą šiai kategorijai prieš dealkoholizavimą;

Paaiškinimas

„Silpnai alkoholinis“ yra netikslus terminas, išskyrus atvejus, kai jis vartojamas kartu su terminu „iš dalies dealkoholizuotas“. Nuorodą į tūrio procentais išreikštą koncentraciją „30 % mažesnė už...“ pateikti reikalaujama teisinėje sistemoje, priešingu atveju būtų laikoma, kad minimalus sumažinimas puse laipsnio jau reikštų, kad produktas yra dealkoholizuotas.

10 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 7 dalis

167 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
„1. Siekdamos gerinti ir stabilizuoti vyno (įskaitant vynuoges, misą ir vyną, iš kurio jis gaminamas) bendrosios rinkos veikimą, šiuos produktus gaminančios valstybės narės gali nustatyti pasiūlai reguliuoti skirtas prekybos taisykles, be kita ko, nustatyti didžiausią derlių ir atsargų valdymo taisykles. Valstybės narės atsižvelgia į gamintojų ***organizacijų***, pripažintų pagal ***152 ir 154 straipsnius***, arba tarpšakinių organizacijų, pripažintų pagal 157 ir 158 straipsnius, priimtus pasiūlymus, kai tokios organizacijos pagal 164 straipsnio 3 dalį laikomos atstovaujančiomis vyno sektoriui ekonominėje zonoje ar zonose, kuriose tas taisykles ketinama taikyti.“	„1. Siekdamos gerinti ir stabilizuoti vyno (įskaitant vynuoges, misą ir vyną, iš kurio jis gaminamas) bendrosios rinkos veikimą, šiuos produktus gaminančios valstybės narės gali nustatyti pasiūlai reguliuoti skirtas prekybos taisykles, be kita ko, nustatyti didžiausią derlių ir atsargų valdymo taisykles. Valstybės narės atsižvelgia į gamintojų ***grupių***, pripažintų pagal ***Reglamento (ES) Nr. 2024/1143 33 straipsnį***, arba tarpšakinių organizacijų, pripažintų pagal 157 ir 158 straipsnius, priimtus pasiūlymus, kai tokios organizacijos pagal 164 straipsnio 3 dalį laikomos atstovaujančiomis vyno sektoriui ekonominėje zonoje ar zonose, kuriose tas taisykles ketinama taikyti.“

11 straipsnis

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 8 dalis

216 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Pirmoje pastraipoje nurodytos išmokos, kai aktualu, neviršija produkto ir atitinkamo veiksmo sąnaudų, taip pat paskatos dalyvauti atliekant tokį veiksmą, kad būtų galima įveikti krizę.	Pirmoje pastraipoje nurodytos išmokos, kai aktualu, neviršija produkto ir atitinkamo veiksmo sąnaudų, taip pat paskatos dalyvauti atliekant tokį veiksmą, kad būtų galima įveikti krizę. ***Lėšų, skirtų šioje dalyje nurodytoms kovos su krize priemonėms, gavėjai neturi teisės gauti paramos už tame pačiame plote taikomas neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo, distiliavimo ar vynmedžių išnaikinimo priemones pagal Reglamento (ES) 2021/2115 58 straipsnio 1 dalies c punktą.***

12 pakeitimas

Pasiūlymas dėl reglamento

SESV 1 straipsnio 9 punktas

VII priedo II dalies 2 pastraipa (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
„4 ***ir 7*** punktuose nurodytų kategorijų vynuogių produktai ***taip pat*** gali būti gaunami ***atitinkamai*** antrinės fermentacijos būdu ***arba*** pridedant anglies dioksido į 1 punkte nurodytus nealkoholinius arba sumažinto alkoholio kiekio vynus.“	Nurodytų kategorijų vynuogių produktai išvardinti: ***i)*** 4, ***5 ir 8*** punktuose gali būti gauti antrinės fermentacijos būdu ***iš nealkoholinių arba sumažinto alkoholio kiekio vynų, nurodytų 1 punkte;*** ***ii)*** ***7 ir 9 punktuose gali būti gauti*** pridedant anglies dioksido į 1 punkte nurodytus nealkoholinius arba sumažinto alkoholio kiekio vynus; ***iii) rekomenduojama toliau vertinti dvigubo dealkoholizavimo procesų, kuriems reikia daugiau energijos ir išteklių, poveikį aplinkai.***

13 straipsnis

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 1 punktas

VII priedo II dalies 2 pastraipa (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
58 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:	58 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:
a) i punktas pakeičiamas taip:	a) i punktas pakeičiamas taip:
„i) tarpšakinių organizacijų, kurias valstybės narės pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 yra pripažinusios vyno sektoriuje, arba gamintojų grupių,	„i) tarpšakinių organizacijų, kurias valstybės narės pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 yra pripažinusios vyno sektoriuje, arba gamintojų grupių,

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
tvarkančių saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografines nuorodas pagal Reglamentą (ES) 2024/1143*, vykdomi veiksmai, kuriais siekiama gerinti Sąjungos vynuogynų reputaciją skatinant vyno turizmą gamybos regionuose;	tvarkančių saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografines nuorodas pagal Reglamentą (ES) 2024/1143* ***arba atskirų žemės ūkių*** vykdomi veiksmai, kuriais siekiama gerinti Sąjungos vynuogynų reputaciją skatinant vyno turizmą gamybos regionuose;
b) po pirmos pastraipos įterpiama antra pastraipa: „Taikydamos pirmos pastraipos a punktą, valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti konkrečias agronomines, vynuogininkystės ar bet kokios kitos rūšies sąlygas, kuriomis užtikrinama, kad po veislių konversijos, vynuogyno vietos pakeitimo, ***vynuogyno atsodinimo ar vynuogyno valdymo metodų patobulinimo*** vynuogyno, kuriam taikomos šios rūšies intervencinės priemonės, derlius nepadidėtų.“;	***(b) pirma pastraipa papildoma nauju punktu: „(n) savanoriškas vynmedžių išnaikinimas“;***
c) antra pastraipa tampa trečia pastraipa ir yra pakeičiama taip: „Pirmos pastraipos k punktas taikomas tik vynams su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografine nuoroda arba vynams su vyninių vynuogių veislės nuoroda. Populiarinimo ir komunikacijos veiksmai, kuriais siekiama konsoliduoti pardavimo rinkas, gali trukti ne ilgiau kaip penkerius metus (šis laikotarpis negali būti pratęstas) ir turi būti susiję tik su Sąjungos kokybės sistemomis, apimančiomis kilmės vietos nuorodas ir geografines nuorodas.“	***c)*** po pirmos pastraipos įterpiama antra pastraipa: „Taikydamos pirmos pastraipos a punktą, valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti konkrečias agronomines, vynuogininkystės ar bet kokios kitos rūšies sąlygas, kuriomis užtikrinama, kad po veislių konversijos, vynuogyno vietos pakeitimo, vynuogyno, kuriam taikomos šios rūšies intervencinės priemonės, derlius nepadidėtų***. Šis patikrinimas gali būti atliekamas dar vertinant intervencijos priimtinumą;***
	d) antra pastraipa tampa trečia pastraipa ir yra pakeičiama taip: „Pirmos pastraipos k punktas taikomas tik vynams su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografine nuoroda arba vynams su vyninių vynuogių veislės nuoroda. Populiarinimo ir komunikacijos veiksmai, kuriais siekiama konsoliduoti pardavimo rinkas, gali trukti ne ilgiau kaip penkerius metus (šis laikotarpis negali būti pratęstas) ir turi būti susiję tik su Sąjungos kokybės sistemomis, apimančiomis kilmės vietos nuorodas ir geografines nuorodas.“

14 straipsnis

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 2 dalis

VII priedo II dalies 2 pastraipa (nauja)

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
2) 59 straipsnis iš dalies keičiamas taip:	2) 59 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
a) 2 dalis pakeičiama taip:	a) 2 dalis pakeičiama taip:
„2. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytoms investicijoms turi neviršyti:	„2. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytoms investicijoms turi neviršyti:
a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;	a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;	b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;
c) 75 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;	c) 75 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;
d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose. Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB, ir ***pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintoms gamintojų organizacijoms***. Tačiau atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose ji gali būti teikiama visoms įmonėms. Įmonių, išskyrus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintas gamintojų organizacijas, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju pirmoje pastraipoje nustatyti didžiausi Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus. Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos komunikate „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“.	d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose. Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB, taip pat ***kooperatyvams ir kitų formų asociacijoms.*** Tačiau atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose ji gali būti teikiama visoms įmonėms. Įmonių, išskyrus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintas gamintojų organizacijas, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju pirmoje pastraipoje nustatyti didžiausi Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus. Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos komunikate „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“.
b) 4 dalis papildoma šia pastraipa:	b) 4 dalis papildoma šia pastraipa:
„Tačiau Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos m punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos.“;	„Tačiau Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos m punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos.“;
c) 6 dalis pakeičiama taip:	c) 6 dalis pakeičiama taip:
„6. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytoms inovacijoms vykdyti turi neviršyti:	6. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytoms inovacijoms vykdyti turi neviršyti:
a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;	a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;	b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;
c) 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;	c) 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose. Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB, ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintoms gamintojų organizacijoms. Tačiau atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose ji gali būti teikiama visoms įmonėms. Įmonių, išskyrus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintas gamintojų organizacijas, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju pirmoje pastraipoje nustatyti didžiausi Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus. Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos komunikate „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“.“	d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose. Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB, ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintoms gamintojų organizacijoms. Tačiau atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose ji gali būti teikiama visoms įmonėms. Įmonių, išskyrus pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintas gamintojų organizacijas, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju pirmoje pastraipoje nustatyti didžiausi Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus. Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytoms investicijoms gali būti padidinta iki 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų, patirtų dėl investicijų, susijusių su 57 straipsnio b punkte nustatytu tikslu prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos. Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip jos suprantamos Komisijos komunikate „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“.“

Paaiškinimas

Reikėtų taikyti vienodas sąlygas ne vien tik pripažintoms, bet ir visoms kitoms gamintojų asociacijoms, įskaitant kooperatyvus, žemės ūkio perdirbimo įmones ir bet kokias kitas panašias asociacijas, kad gamintojai būtų skatinami dalyvauti vertės grandinėje.

15 straipsnis

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Regionų komiteto pakeitimas
Vynuogių produktus, paženklintus pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 119 straipsnio 1 dalies a punkto antrą sakinį iki [konkreti data – 18 mėnesių nuo įsigaliojimo dienos], galima toliau tiekti rinkai, kol baigsis jų atsargos.	Vynuogių produktus, paženklintus pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 119 straipsnio 1 dalies a punkto antrą sakinį***, ir aromatizuotus vyno produktus, paženklintus pagal Reglamento (ES) Nr. 251/2014 5 straipsnį*** iki [konkreti data – 18 mėnesių nuo įsigaliojimo dienos], galima toliau tiekti rinkai, kol baigsis jų atsargos. ***Etiketės, teisėtai atspausdintos iki šio reglamento įsigaliojimo, gali būti toliau naudojamos prekybai vynuogių produktais ir aromatizuotais vyno produktais, kol baigsis jų atsargos.***

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

Nuomonės aplinkybės

1. pabrėžia, kad Europos vyno sektorius yra vienas iš visos Europos Sąjungos ekonomikos, gamybos ir kultūros ramsčių;

2. atkreipia dėmesį, kad 2024 m. Europos Sąjungoje pagaminta 138,3 mln. hektolitrų vyno (3,5 proc. mažiau, palyginti su 2023 m.);

3. primena, kad vyno sektorius daugelyje Europos regionų yra ekonomikos varomoji jėga, turistų traukos veiksnys, šių regionų kultūros ir geografinio paveldo bei tapatybės dalis, socialinis veiksnys; jis ir toliau yra pagrindinis kaimo ekonomikos ir tapatybės ramstis;

4. pabrėžia, kad Europos vyno sektorius turi išlikti konkurencingas, atsparus ir išlikti gyvybiškai svarbia ekonomine jėga ateinančiais dešimtmečiais;

5. atkreipia dėmesį į didelį klimato kaitos poveikį: vandens stygius, nepalankios oro sąlygos, grybelinių ligų epidemijos, mažas žydėjimas lėmė vyno gamybos sumažėjimą; pabrėžia, kad vyno sektorius, kaip ir visi žemės ūkio sektoriai, atlieka svarbų vaidmenį kovoje su klimato kaita ir išsaugant biologinę įvairovę, nes jame taikomi ekologinės vynuogininkystės ir mažo poveikio aplinkai auginimo metodai, saugoma dirvožemio kokybė ir prisidedama prie kraštovaizdžio įvairovės. Šie veiksmai padeda išvengti tolesnio aplinkos būklės blogėjimo ir apsisaugoti nuo dar sunkesnių klimato kaitos padarinių**;**

6. todėl dabartinė ir būsima BŽŪP ir kitos sektorių politika turi apimti pokyčius, kurių reikia siekiant pripažinti įvairiuose Sąjungos regionuose (pvz., Ispanijos Levante, Italijos pusiasalio, Vidužemio jūros bei Pietų Europos regionuose) esančių nedrėkinamų vynuogynų, kaip didelės strateginės vertės pasėlių, unikalumą atsižvelgiant tiek į jų ekonominę funkciją, tiek į indėlį į biologinę įvairovę, kovą su dykumėjimu ir kraštovaizdžio išsaugojimą. Reikia imtis priemonių, įskaitant konkrečios tiesioginės paramos sistemą, kuri būtų pritaikyta prie nedrėkinamų vynuogynų aplinkybių, sistemą, įskaitant papildomas dotacijas sausringose ir pusiau sausringose zonose esantiems ūkiams, paskatas už vietinių augalų veislių ir tradicinių ūkininkavimo formų išsaugojimą, mokesčių lengvatas ir paramą ūkių skaitmeninimui ir modernizavimui. Be to, pasitelkiant vyno sektoriaus intervencinę priemonę, reikia teikti paramą vyno turizmo projektams, vietos produktų populiarinimui ir gastronomijos, susijusios su vynuogynais, propagavimui. Reikia užtikrinti, kad vykdant bet kokią būsimą BŽŪP reformą būtų atsižvelgiama į poveikį kaimo vietovių, kuriose auginami nedrėkinami vynuogynai, ekonomikai, užimtumui ir kultūrai;

7. pažymi, kad vykstantys demografiniai pokyčiai, besikeičiantys vartojimo modeliai, rinkos neapibrėžtumas daro didelę įtaką sektoriaus gyvybingumui ir atsparumui;

8. pabrėžia, kad dėl dabartinės padėties, kuriai būdingos tokios problemos kaip muitų tarifų nustatymas ir jų raida trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, kils abejonių dėl to, ar šiais 2025 m. ir kitais 2026 m. prekybos metais tai bus laikoma ypatingomis aplinkybėmis, ir šis netikrumas galėtų pakenkti veiklos tęstinumui ir stabilumui strateginiuose sektoriaus segmentuose;

9. atkreipia dėmesį į keleto valstybių narių prašymą remti vyno sektorių taikant specialias valstybės pagalbos sistemas, kurias Europos Komisija patvirtintų reaguodama į įtampą transatlantinėje prekyboje, ir pabrėžia, kad koordinuotas Europos požiūris, taikant specialiai pritaikytas ES lygmens priemones, leistų rasti veiksmingesnį ir teisingesnį sprendimą, užtikrinant, kad visi regionai galėtų gauti paramą vienodomis sąlygomis ir neleidžiant bendrojoje rinkoje susidaryti rinkos iškraipymams;

10. nurodo, kad aukšto lygio ES vyno politikos darbo grupė atkreipė dėmesį į problemas, apibrėžė poreikius ir pasiūlė sprendimų, kurie buvo įtraukti į Komisijos pasiūlymą dėl reguliavimo pakeitimo, kuriame nustatytas tikslinių, bendrų, skubių ir kompleksinių veiksmų rinkinys. Šiais veiksmais prisidedama prie vyno sektoriaus ateities formavimo, užtikrinant jo konkurencingumą visoje Sąjungoje ir didinant jo išskirtinumą, kaip atskirų ES šalių kultūrinių, tapatybės, geografinių, aplinkos ir ekonominių tradicijų išraišką;

Politinės rekomendacijos

11. palankiai vertina 2024 m. gruodžio 17 d. priimtas aukšto lygio vyno politikos darbo grupės rekomendacijas, įtrauktas į pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/20115 ir (ES) Nr. 251/2014;

12. pažymi, kad minėtuose pasiūlymuose dėl reglamentavimo pakeitimų iš esmės atsižvelgiama į aukšto lygio vyno politikos darbo grupės rekomendacijose pateiktus reikalavimus ir tai yra pirmas atsakas į sektoriaus problemas; todėl Komitetas rekomenduoja Komisijai tęsti savo darbą ir atsižvelgti į rekomendacijas, į kurios dar nebuvo įtrauktos arba įtrauktos tik iš dalies;

13. palankiai vertina nustatytas pertekliaus prevencijos priemones, pavyzdžiui, vynmedžių išnaikinimą ir neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimą, kurios padeda stabilizuoti rinką ir apsaugoti gamintojus nuo finansinio spaudimo;

14. vis dėlto pabrėžia, kad neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimas negali pašalinti struktūrinio disbalanso. Norint veiksmingai taikyti šią priemonę, ji turi būti lankstesnė ir paprastesnė. Be to, turi būti įmanoma per einamuosius metus perskirstyti vyno programų išteklius įvairioms intervencinių priemonių rūšims, o nepanaudotas lėšas perkelti į kitus metus;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad priemonės turi būti rengiamos ir įgyvendinamos glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamais regionais ir valdžios institucijomis vietos lygmeniu, užtikrinant didesnį jų naudojimo lankstumą ir supaprastinimą, skatinant atsparių veislių ir tiksliojo ūkininkavimo metodų populiarinimą ir galimybę perskirstyti išteklius vyno sektoriaus programoms;

16. primena, kad svarbu išlaikyti neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo intervencinę priemonę kaip vyno sektoriaus intervencinių priemonių dalį, kad būtų skirta reikiamų lėšų jos veiksmingam taikymui užtikrinti. Papildomo nacionalinio finansavimo galimybė padės patenkinti sektoriaus prisitaikymo poreikius, tačiau būtina užtikrinti, kad abu finansavimo šaltiniai – EŽŪGF ir nacionalinės lėšos – būtų suderinami ir atitiktų Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatytus apribojimus. Todėl RK ragina iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 59 straipsnio 3 dalį, siekiant užtikrinti, kad būtų galima naudotis abiem finansavimo šaltiniais, nenustatant papildomų apribojimų pagal Reglamento, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas (BRO), 216 straipsnį. Į tai reikėtų atsižvelgti ir vynmedžių išnaikinimo priemonės atveju;

17. ragina Komisiją išnagrinėti galimybę iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2021/2116, siekiant panaikinti taisyklę, pagal kurią EŽŪGF lėšos intervencinėms priemonėms vyno sektoriuje skiriamos kasmet, nes dėl jos metinio pobūdžio sunku valdyti ir naudoti lėšas, visų pirma nestruktūrinių priemonių, pavyzdžiui, neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo, atveju;

18. palankiai vertina Komisijos pasiūlymus dėl leidimų administravimo, visų pirma dėl leidimų atsodinti vynmedžius galiojimo pratęsimo, nes mano, kad šis pakeitimas daro teigiamą poveikį žemės ūkiui ir aplinkos apaugai;

19. primygtinai ragina valstybes nares stebėti krizių valdymo priemonių, finansuojamų 20 proc. BRO išteklių, veiksmingumą taikant teritorinius rodiklius ir ragina ir toliau išlaikyti diferencijuotą pagalbą investicijoms ir inovacijoms skiriant papildomą finansavimą labai mažoms įmonėms, mažiau išsivysčiusiems regionams ir kovos su klimato kaita veiksmams;

20. mano, kad reikia persvarstyti Reglamento (EB) Nr. 1308/2013 64 straipsnio 2 dalyje nurodytus prioritetinius leidimų išdavimo kriterijus; jais taip pat reikėtų atsižvelgti į aplinkosauginio tvarumo, ekologinės gamybos ir integruotos gamybos sistemų sertifikatus;

21. teigiamai vertina tai, kad panaikintos nuobaudos, taikomas už nepanaudotus leidimus, išduotus pakeitus suteiktas atsodinimo teises, atsižvelgiant į sulėtėjusias investicijas vyno sektoriuje;

22. pabrėžia, kad reikėtų vis labiau supaprastinti finansavimo procedūras administraciniu požiūriu, ir palankiai vertina galimybę suteikti leidimus konkrečioms saugomoms nuorodoms ar plotams, privalomai konsultuojantis su apsaugos organizacijomis;

23. pritaria tam, kad būtų suderintos etiketės, nes tai leistų supaprastinti prekybą tarp valstybių narių, sumažinti išlaidas ir užtikrinti vartotojams galimybę gauti skaidresnės informacijos; todėl palankiai vertina tai, kad numatyta parengti suderintą privalomos informacijos QR kodą, integruotą į nacionalinius registrus ir skaitmeninį vyno pasą. Naujosios ženklinimo taisyklės turėtų būti pradėtos taikyti proporcingai, o kai kuriais atvejais – atidėtos, atsižvelgiant į įvairias tebesitęsiančias krizes;

24. palankiai vertina galimybę pateikti rinkai novatoriškus produktus su specialiais pavadinimais siekiant parduoti mažai alkoholio turinčius vynuogių produktus, taikant aiškias ženklinimo taisykles ir bendrus sąveikius skaitmeninius sprendimus (blokų grandinę, daiktų internetą), skirtus sertifikavimui, atsekamumui ir kovai su klastojimu, taip pat pateikiant informaciją apie perdirbimo procesų aplinkosauginį tvarumą;

25. pabrėžia, kad būtina apsvarstyti komunikacijos priemones ir iniciatyvas, skirtas nealkoholinių ir (arba) mažai alkoholio turinčių produktų vertei viešinti ir pabrėžti, atsižvelgiant į tai, kad šių produktų gamybai reikia daug energijos, juose yra daug cukraus, kuris daro neigiamą poveikį sveikatai; labai svarbu vykdyti su Europos visuomenės sveikatos tikslais suderintas švietimo kampanijas apie atsakingą vyno vartojimą;

26. pritaria vyno turizmo, kuris padeda stiprinti ekonominę plėtrą kaimo ir krašto gilumos vietovėse, skatinimo iniciatyvoms. Vyno turizmas turėtų išlikti aplinką tausojančia veikla: tai yra lėtojo ir tvaraus, aukštos kokybės ir vietos lygmeniu įtvirtinto turizmo modelis, kuris yra naudingas vietos bendruomenėms;

27. apgailestauja, kad kartu su Europos Komisijos siūlomomis priemonėmis nenumatytas konkretus biudžetas. Norint priimti teisės aktų pakeitimus, reikia biudžeto, kad būtų galima juos įgyvendinti ir atsižvelgti į vyno sektoriaus poreikius;

28. pabrėžia, kad vyno sektoriuje didžiąja dalimi įveikta lyčių nelygybė užtikrinus lyčių lygybę užimtumo, atstovavimo ir ūkių valdymo srityse, gamintojų ir perdirbėjų grupėse, taip pat reklamuojant regionus ir vyno turizmą;

29. pabrėžia, kad svarbu remti gamintojų grupes, kurios valdo vynus su saugoma geografine nuoroda, ir į paramos priemones įtraukti tvarų turizmą, tiesioginį pardavimą ir trumpas tiekimo grandines, kaip numatyta 2030 m. Europos turizmo darbotvarkėje;

30. palankiai vertina tai, kad padidintos paramos investicijoms ir inovacijoms, susijusioms su klimato kaitos poveikio švelninimu ir (arba) prisitaikymu prie klimato kaitos, viršutinės ribos (iki 80 proc.), ir pabrėžia poreikį pirmenybę teikti atokiausiems regionams ir mažosioms saloms;

31. pritaria tam, kad populiarinimo trečiosiose šalyse veiksmai būtų pratęsti iki penkerių metų, MVĮ taikant supaprastintą tvarką;

32. rekomenduoja stiprinti BŽŪP ir sanglaudos politikos sinergiją, kad būtų finansuojama žalioji ir mėlynoji infrastruktūra, siekiant didinti vynuogynų hidrologinį atsparumą; pabrėžia, kad šiomis iniciatyvomis taip pat reikia skatinti tinkamą vandens išteklių naudojimą, imantis veiksmų nuotėkiams išvengti ir ekstremalių įvykių pasekmėms sušvelninti, taip pat stebint vandens kokybę ir saugą bei natūralias ir dirbtines vandens išteklių kaupimo ir atkūrimo sistemas;

33. primena, kad ES remiamu finansavimu taip pat reikia spręsti socialinio atsparumo klausimą taikant integruotus kaimo plėtros metodus, į kuriuos įtraukiami vyno sektoriaus darbuotojai, moterys ir jaunieji ūkininkai, ir didinti galimybes gauti būstą, naudotis transportu ir skaitmeniniais ryšiais vyno gamybos regionuose;

34. primena, kad reikia išnagrinėti galimybes panaudoti nepanaudotą sektorių biudžetą kitoms prognozavimo ir krizių valdymo priemonėms finansuoti, kaip nurodyta aukšto lygio vyno politikos darbo grupės rekomendacijose; Atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į galimybę iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kad būtų galima atidėti tam tikrą procentinę dalį VI priede nurodytų paramos programų viršutinių biudžeto ribų, kuri galėtų būti panaudota pagalbai krizės atveju finansuoti, gavus išankstinį Komisijos leidimą;

Briuselis, 2025 m. liepos 2 d.

Europos regionų komiteto
pirmininkė
Kata TÜTTŐ